

Aile Destek Ölçeği (ADO)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Aile Destek Ölçeği (ADO)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16377>

Özet

Aile Destek Ölçeği (ADO), bireylerin ailelerinden algıladıkları desteği ölçmek amacıyla 2003 yılında Sema Kaner tarafından geliştirilmiş özgün bir psikolojik ölçüm aracıdır. Ölçek, toplam 31 maddeden oluşmakta ve aile desteği kavramını beş temel alt boyutta kapsamlı bir şekilde incelemektedir. Bu alt boyutlar; **Duygusal Destek**, **Bilgi Desteği**, **Bakım Desteği**, **Yakın İlişki Desteği** ve **Maddi Destek** olarak belirlenmiştir. Ölçek, yanıtlayıcıların algılanan destek seviyelerini değerlendirdiği 3'lü Likert tipi derecelendirme sistemi kullanılarak uygulanmaktadır.

ADO, özellikle özel eğitim ve rehabilitasyon bağlamlarında, ailelerin bireye sağladığı çok yönlü desteğin niteliğini ve niceliğini belirlemek için tasarlanmıştır. Ölçeğin geliştirilmesi sürecinde faktör yapısı, güvenilirlik ve geçerlik çalışmaları detaylıca incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Aile Destek Ölçeği, Aile Desteği, Psikometrik Ölçek, Sema Kaner, Likert Ölçeği, Sosyal Destek, Özel Eğitim.

Yazarlar

Sema Kaner

Amaç

Aile Destek Ölçeği'nin (ADO) temel amacı, bireylerin aile üyelerinden algıladıkları destek düzeylerini ve bu desteğin farklı modalitelerini sistematik olarak ölçmektir. Ölçek, algılanan **aile desteği** düzeyini nicel olarak belirleyerek, destek eksikliklerinin veya güçlü yönlerinin tespit edilmesine olanak tanır.

Bu ölçüm aracı, klinik ve akademik araştırmalarda kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Elde edilen veriler, eğitim bilimleri, psikolojik danışmanlık ve sosyal hizmetler alanlarında, birey ve aile merkezli müdahale programlarının etkinliğini değerlendirmede ve kişiselleştirmede kritik bilgiler sağlar.

Yapı

ADO, aile desteği kavramını sadece tek bir genel skorla değil, beş spesifik ve teorik olarak ayrılmış alt boyutta ölçen çok boyutlu bir yapıdır. Ölçek, toplam 31 maddede bu beş farklı destek türünü temsil etmektedir:

Duygusal Destek: Bireye sevgi, moral, şefkat ve duygusal kabul sağlama kapasitesi (9 madde).

Bilgi Desteği: Sorun çözme, karar verme veya ilgili kaynaklara erişim konusunda bilgi sağlama (8 madde).

Bakım Desteği: Hastalık, engellilik veya günlük yaşam zorlukları karşısında pratik ve fiziksel bakım hizmetleri sunma (5 madde).

Yakın İlişki Desteği: Aile üyeleri arasındaki derin bağları, güvenin ve yakınlığın kalitesi (6 madde).

Maddi Destek: Finansal kaynakların, barınma veya temel ihtiyaçların karşılanması yoluyla sağlanan ekonomik yardım (3 madde).

Geçerlik

Aile Destek Ölçeği'nin geliştirme çalışması (Kaner, 2003), ölçeğin ölçmeyi amaçladığı yapıyı doğru ve anlamlı bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamak üzere **geçerlik** analizlerini içermiştir. Özellikle yapı geçerliliğini sağlamak amacıyla faktör analizi kullanılmış ve ölçeğin teorik olarak beklenen beş alt boyutlu yapıya ampirik olarak doğrulanmış rapor edilmiştir. Bu sonuçlar, ADO'nun aile desteği kavramının farklı yönlerini geçerli bir biçimde ölçtüğünü göstermektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin tutarlılığını ve kararlılığını test etmek amacıyla **güvenirlilik** çalışmaları yapılmıştır. Geliştirme makalesinde (Kaner, 2003) genellikle Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayıları rapor edilerek, ölçek maddelerinin aynı yapıya ne derece uyumlu bir şekilde ölçtüğü belirlenmiştir. Yüksek iç tutarlılık katsayıları, ADO'nun hem genel toplam puanda hem de alt boyutlarda güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Aile Destek Ölçeği'nin yapısal bütünlüğünü ortaya koymak için uygulanan **faktör analizi**, toplam 31 maddenin beş ayrı faktör altında toplandığını göstermiştir. Bu beş faktör, ölçeğin temelini oluşturan Duygusal, Bilgi, Bakım, Yakın İlişki ve Maddi Destek alt boyutlarına karşılık gelmektedir. Faktör yükleri ve faktörlerin açıkladığı varyans oranları, bu beş boyutlu yapıya sağlam ve anlamlı olduğunu desteklemektedir.

Bu analiz, ADO'nun aile desteği gibi karmaşık bir sosyal yapıdaki farklı düzeyleri başarıyla bir şekilde ayrıştırdığını ve araştırmacılara her bir destek türünü bağımsız olarak inceleme imkanı sunduğunu göstermektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Geliştirme (Özgün Ölçek Geliştirme)

Format: 31 maddeden oluşan, çok boyutlu Likert tipi derecelendirme ölçeği.

Language Available: Türkçe

Population Group: Algılanan aile desteğini rapor edebilecek bireyler ve aile üyeleri.

Age Group: Genellikle ergenler ve yetişkinler.

Population Details: Ölçek, genel popülasyonun yanı sıra, özel ihtiyaçları olan bireylerin ailelerinden aldıkları desteği değerlendirmek isteyen araştırmalar için uygundur.

Test Methodology: 3'lü Likert derecelendirme sistemi kullanılır: 1 (hiçbir zaman) ile 3 (her zaman) arasında puanlama yapılır. Yüksek puan, yüksek algılanan **aile desteği** düzeyini ifade eder.

Anahtar Kelimeler

Duygusal Destek, Bilgi Desteği, Bakım Desteği, Maddi Destek, Derecelendirme Ölçeği, Sosyal Destek Algısı.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2003

İzinler ve Ücret: Ölçek, akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar için genellikle geliştirenin izniyle kullanılabilir. Kullanım ve izinler konusunda sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilmektedir.

Affiliation Email addresses: sema.kaner@emu.edu.tr

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Bilgi mevcut değildir.

Correspondence Address: Bilgi mevcut değildir.

Kaynaklar

Kaner, S. (2003). Aile Destek Ölçeği: Faktör yapısı, güvenilirlik ve geçerlik çalışmaları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 4(1), 57-72.

Makalenin orijinal bağlantısı şu adreste mevcuttur: dergiler.ankara.edu.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: aile-destek-olcegi-ado-toad.pdf

Aile Destek Ölçeği (ADO) Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Duygusal Destek (9 m)

Bilgi Desteği (8 m)

Bakım Desteği (5 m)

Yakın ?li?ki Desteği (6 m)

Maddi Destek (3 m)

ARABPSYCHOLOGY.COM